

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТАВА ТА ЕКОЛОГІЇ

Силабус дисципліни
“Природоохоронний контроль та інспектування”

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра екології</i>	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 10 «Природничі науки» Спеціальність: 101 «Екологія» Освітньо-професійна програма «Екологія» Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки, семестр – 4 курс, 7 семестр Компонент освітньої програми: вибіркова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
-------------------------	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Герасимчук Людмила Олександрівна Валерко Руслана Анатоліївна
Профайл викладача (-ів)	http://znau.edu.ua/fakulteti/ekologichnij-fakultet/m-about-ze/m-sklad-ze/gerasimchuk-lyudmila-oleksandrivna http://znau.edu.ua/fakulteti/ekologichnij-fakultet/m-about-ze/m-sklad-ze/valerko-ruslana-anatolijivna
Контактна інформація	Герасимчук Л.О.: контактний телефон 063 603 42 44, електронна пошта: gerasim4uk@ukr.net Валерко Р.А.: контактний телефон 093 193 46 22, електронна пошта: valerko_ruslana@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=787
Консультації	Онлайн консультація через Zoom, Google Meet, Viber, Telegram щоп'ятниці з 16.00 до 18.00

3. Анотація до дисципліни

Природоохоронний контроль та інспектування – це сукупність державних і громадських заходів по спостереженню за станом довкілля та контролем виконання природоохоронних вимог підприємствами, установами, організаціями та громадянами, а також забезпеченню екологічної безпеки на кордоні. Природоохоронний контроль та інспектування є однією з основних функцій державного екологічного управління. Мета здійснення екологічного інспектування – збір, узагальнення й передача компетентним органам нагляду відповідної інформації для прийняття заходів, що забезпечують роботу всього механізму охорони навколишнього середовища. Його об'єктами є природне середовище, антропогенний вплив на довкілля, діяльність міністерств, відомств, організацій і установ по охороні та раціональному використанню природних ресурсів, а також оздоровленню навколишнього середовища, додержання вимог природоохоронного законодавства. Державну політику щодо державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів формує Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля).

Реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція).

4. Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Природоохоронний контроль та інспектування» є послідовне ознайомлення з:

- історією виникнення, утворення, організації та затвердження законодавчими актами природоохоронної діяльності та інспектування;
- структурою і функціями Міндовкілля та Держекоінспекції України, їх основними завданнями, правами та обов'язками;
- структурою і функціями Державної екологічної інспекції в Житомирській області, її основними завданнями, правами та обов'язками;
- змістом законодавчих та нормативних актів, призначених для інспекторського складу Державної екологічної інспекції при здійсненні нею державного нагляду (контролю) за дотриманням суб'єктами господарювання різних форм власності вимог природоохоронного законодавства;
- плануванням державних та громадських інспекторських перевірок, їх типів, методів та видів;
- порядком проведення інспекторських перевірок в частині дотримання природоохоронними користувачами вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища з послідовним оформленням результатів перевірки;
- юридичними аспектами інспектування природних і антропогенних об'єктів, відповідальності та видів покарань за порушення природоохоронного законодавства.

У результаті вивчення дисципліни «Природоохоронний контроль та інспектування» здобувач освіти повинен *знати*:

- сутність природоохоронного контролю та інспектування;
- основні законодавчі та нормативні акти, що регламентують здійснення природоохоронного контролю та інспектування;
- критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику їх господарської діяльності для навколишнього природного середовища та періодичність здійснення заходів державного нагляду (контролю) із урахуванням екологічної ситуації в районі розташування об'єкта перевірки, ступеня і характеру його впливу на навколишнє природне середовище
- види екоінспекторських перевірок та особливості їх проведення;
- юридичні аспекти природоохоронного контролю та інспектування природних і антропогенних об'єктів;
- уніфіковані форми актів перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства, що містять перелік питань для здійснення планових заходів державного контролю в галузі охорони атмосферного повітря; водних ресурсів; земель; надр; поводження з відходами, пестицидами та агрохімікатами; про природно-заповідний фонд; про охорону, захист, використання та відтворення лісів; риби та інших водних біоресурсів; охорону, утримання зоологічних колекцій, у тому числі диких тварин у неволі; під час ведення мисливського господарства та здійснення полювання;
- загальні положення про відповідальність за порушення екологічного законодавства;
- види відповідальності та покарань за екологічні правопорушення.

вміти:

- застосовувати набуті знання при екологічному інспектуванні суб'єктів господарювання різних форм власності та підпорядкування;

- планувати перевірки в залежності від ступеню ризику від провадження господарської діяльності та визначати періодичність проведення планових заходів державного нагляду;
- готувати до перевірки об'єкту необхідні документи, та проводити саму перевірку;
- перевіряти діяльність як стаціонарних, так і пересувних джерел забруднення;
- перевіряти діяльність потенційних джерел забруднення поверхневих і підземних вод, загального санітарного стану території водогосподарського об'єкту;
- здійснювати обстеження земель;
- перевіряти об'єкти утворення, розміщення та знешкодження відходів;
- здійснювати перевірки у сфері видобування корисних копалин; геологічного вивчення надр;
- перевіряти об'єкти лісового, мисливського господарств та полювання;
- перевіряти території та об'єкти природно-заповідного фонду;
- здійснювати екологічний і радіаційний контроль в пунктах пропуску через державний кордон України;
- обробляти, аналізувати та узагальнювати дані природоохоронного інспектування.

Компетентності, на формування яких спрямована дисципліна

Шифр	Компетентність
ЗК01	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
ЗК09	Здатність працювати в команді
СК05	Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю
СК09	Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання
СК13	Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями/або екологічними проектами

5. Організація навчання

5.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	20	4
Практичні	22	6
Самостійна робота	78	110

5.2. Формат дисципліни

Формат проведення дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми навчання – змішаний (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle).

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання форматом навчання є поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.

5.3. Тематичний план початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. ПРИРОДООХОРОННИЙ КОНТРОЛЬ ТА ІНСПЕКТУВАННЯ				

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи організації природоохоронного контролю та інспектування				
1	T1	<p>Лекція 1. Мета, завдання та історія розвитку природоохоронного контролю та інспектування</p> <p>1. Поняття про природоохоронний контроль та інспектування, його об'єкти і суб'єкти</p> <p>2. Основні етапи розвитку</p> <p>3. Нормативно-правове забезпечення природоохоронного контролю та інспектування</p>	2	1
2	T2	<p>Лекція 2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України як основний суб'єкт здійснення ефективного природоохоронного інспектування</p> <p>1. Загальні відомості про Міністерство</p> <p>2. Керівництво Міністерства</p> <p>3. Структура центрального апарату</p> <p>4. Центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів України</p> <p>5. Мета та напрямки діяльності</p> <p>6. Особливості діяльності</p>	2	1
3	T3	<p>Лекція 3. Державна екологічна інспекція України як суб'єкт здійснення природоохоронного інспектування</p> <p>1. Керівництво</p> <p>2. Структура</p> <p>3. Мета, функції, завдання основні напрямки діяльності та повноваження ДЕІ</p> <p>4. Результати перевірок Держекоінспекції України та її територіальних органів.</p> <p>5. ДЕІ Поліського округу: керівництво, структура, результати діяльності.</p>	2	
4	T4	<p>Лекція 4. Організація та проведення перевірок суб'єктів господарювання щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства</p> <p>1. Загальні відомості</p> <p>2. Організація перевірки та порядок її призначення</p> <p>3. Критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику їх господарської діяльності для навколишнього природного середовища</p> <p>4. Види перевірок</p> <p>5. Порядок проведення перевірки: основні частини перевірки; права та обов'язки інспекторів; проведення перевірки</p> <p>6. Оформлення результатів перевірки (протокол, акт, припис, подання)</p>	2	1
5	T5	<p>Лекція 5. Громадський природоохоронний контроль</p> <p>1. Загальні положення про громадський контроль</p> <p>2. Організація діяльності громадських інспекторів та порядок їх призначення</p> <p>3. Координація діяльності громадських інспекторів</p> <p>4. Права, обов'язки громадських інспекторів</p> <p>5. Позбавлення повноважень громадського інспектора</p>	2	-

6	T6	<p>Лекція 6. Порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення щодо претензійної та позовної роботи 2. Порядок пред'явлення претензій підприємством 3. Порядок розгляду претензій підприємством 4. Ведення позовної роботи на підприємстві 5. Аналіз претензійної та позовної роботи на підприємстві 	2	-
<p>Змістовий модуль 2. Практичні аспекти здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог природоохоронного законодавства</p>				
7	T7	<p>Лекція 7. Здійснення контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства в галузі охорони атмосферного повітря</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний облік в галузі охорони атмосферного повітря 2. Інвентаризація викидів забруднюючих речовин на підприємстві. Звіт про інвентаризацію викидів 3. Види контролю в галузі охорони атмосферного повітря. Повноваження ДЕІ в галузі 4. Акт, що складається за результатом проведення заходу державного нагляду за додержання вимог законодавства в галузі охорони атмосферного повітря 5. Перевірка стаціонарних та пересувних джерел забруднення 6. Основні порушення законодавства про охорону атмосферного повітря 	2	1
8	T8	<p>Лекція 8. Здійснення державного контролю за охороною та раціональним використанням водних ресурсів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенція державних органів в галузі контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів 2. Контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів 3. Акт проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону і раціональне використання вод та відтворення водних ресурсів 4. Основні порушення в галузі. 	2	
9	T9	<p>Лекція 9. Здійснення державного контролю з питань перевірки стану дотримання суб'єктами господарювання вимог земельного законодавства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове забезпечення природоохоронного контролю та інспектування в галузі 2. Особливості проведення та суб'єкти здійснення державного нагляду (контролю) 3. Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з використанням та охороною земель 4. Акти перевірки в галузі 5. Фактичні результати заходів державного нагляду (контролю) в галузі 6. Відповідальність за порушення законодавства 	2	-

10	T10	<p>Лекція 10. Здійснення державного контролю за охороною та раціональним використанням надр</p> <p>1. Завдання та суб'єкти державного контролю за веденням робіт по геологічному вивченню надр, їх використанням та охороною</p> <p>2. Акт та критерії гірничого нагляду (використання та охорона надр) державного нагляду державної служби України з питань праці</p> <p>3. Акт проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про використання і охорону надр ДЕТ</p> <p>4. Державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням Держгеонадрами</p> <p>5. Основні порушення в галузі.</p>	2	-
11	T11	<p>Лекція 11. Екологічний та радіаційний контроль у пунктах пропуску через державний кордон</p> <p>1. Загальні особливості здійснення екологічного та радіологічного контролю на кордоні</p> <p>2. Права та обов'язки державний інспекторів під час здійснення екологічного та радіологічного контролю</p> <p>3. Екологічний контроль автотранспорту, вантажів, суден, об'єктів тваринного та рослинного світу</p> <p>4. Радіологічний контроль на кордоні</p> <p>5. Відповідальність за порушення законодавства при перетині кордону</p>	2	-
12	T12	<p>Лекція 12. Види відповідальності та застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства</p> <p>1. Дисциплінарні заходи впливу</p> <p>2. Адміністративні заходи впливу</p> <p>3. Відшкодування збитків, спричинених порушенням природоохоронного законодавства</p> <p>4. Обмеження або припинення фінансування об'єктів будівництва</p> <p>5. Обмеження або зупинення виробничої діяльності</p> <p>6. Припинення дії дозволів та права спеціального використання природних ресурсів</p> <p>7. Притягнення до кримінальної відповідальності</p>	1	-
Разом:			24	4

ПРИМІТКА: За потреби зазначається коротка інформація щодо особливостей виконання практичної та самостійної складової навчальної дисципліни.

5.4. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання дисципліни	Участь у роботі впродовж семестру/залік – 60/40
Лекція	1,0
Практичне заняття	3,0
Підсумковий контроль за змістовими модулями	3,0
Самостійна робота	4,0
Індивідуальні завдання	3,0

Умови допуску до підсумкового контролю	60
Критерії оцінювання	Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового заліку у формі тестування. Залікові тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням залікового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Тестові завдання мають теоретичне та практичне спрямування, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Примітка: Контроль знань та вмінь здобувача вищої освіти здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, тобто він формується з рейтингу виконання початкової роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, та рейтингу підсумкового контролю – 40 балів.

6. Результати навчання

Шифр	Результат навчання
ПР01	Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та екологічними проектами
ПР03	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень у сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування
ПР11	Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище
ПР18	Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень

7. Пререквізити

Перед початком вивчення дисципліни «Природоохоронний контроль та інспектування» здобувач вищої освіти повинен опанувати такі основні дисципліни: «Загальна екологія», «Вступ до фаху», «Сучасні інформаційні технології», «Екологічна безпека», «Екологічне право», «Моніторинг довкілля», «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище».

8. Політики дисципліни

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень Кодекс етики Поліського національного університету, Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Поліського національного університету, Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти у Поліському національному університеті та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

9. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

1. Valerko R. A., Herasymchuk L. O. Assessment of ecological integral index of rural settlements development in the radioactively contaminated territory based on drinking water quality indicators. Actual problems of natural sciences: modern scientific discussions. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. pp. 80-97. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-45-7.5>
2. Valerko R. A., Herasymchuk L. O., Martenyuk G. M., Kravchuk M. M. Ecological assessment of vegetable products grown in the city of Zhytomyr and its residential suburb. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2018. № 8(1). P. 927-938. DOI:10.15421/2018_295.
3. Romanchuk L. D., Herasymchuk L. O., Kovalyova S. P., Kovalchuk Yu. V., Lopatyuk O. V. Quality of life of the population resident at the radioactively contaminated area in Zhytomyr Region. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2019. 9(4). P. 478-485. DOI:10.15421/2019_778.
4. Валерко Р. А., Герасимчук Л. О. Оцінка впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами відповідно до Європейського законодавства на регіональному рівні. *Natural sciences: history, the present time, the future, EU experience: International scientific and practical conference, 27–28 september 2019 p. Republic of Poland, Włocławek, Kujawska Szkoła Wyższa we Włocławku*, 2019. С. 68–71.
5. Валерко Р. А., Герасимчук Л. О. Оцінка екологічного стану поверхневих вод Житомирської області. *Наукові читання – 2019 : мат-ли наук.- практ. конф. професорсько-викладацького складу НІІ екології та лісу. Житомир : ЖНАЕУ*, 2019. С. 14–19.
6. Валерко Р. А., Герасимчук Л. О. Оцінка стану лісових насаджень в умовах ДП «Заріченське лісове господарство» як природного чинника стабілізації довкілля. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Сер. Грунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія тундрів*. № 1. 2017. С. 172-178.
7. Валерко Р. А., Герасимчук Л. О. Проблеми розвитку органічного виробництва Житомирської області. *Органічне виробництво і продовольча безпека : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 трав. 2019 р. Житомир : ЖНАЕУ*, 2019. С. 371.
8. Валерко Р. А., Герасимчук Л. О. Реформа українського законодавства у сфері управління водними ресурсами відповідно Водної Рамкової Директиви у Житомирській області. *Водні екосистеми та збереження їх біорізноманіття: зб. наук. праць наук.-практ. конф., 22 – 24 трав. 2019 р. Житомир : ЖНАЕУ*, 2019. С. 149–151.
9. Герасимчук Л. О. Економічний механізм забезпечення охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області. *Вісник ЖНАЕУ*. 2017. № 2 (61). Т.1. С. 116–122.
10. Герасимчук Л. О., Бардаш Д. А., Сейко Л. Р. Специфіка забруднення атмосферного повітря Житомирської області пересувними джерелами викидів. *Наука. Молодь. Екологія – 2017 : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 25 трав. 2017 р. Житомир : ЖНАЕУ*, 2017. С. 81–86.
11. Герасимчук Л. О., Валерко Р. А. Стан питних водозаборів Житомирської області як індикатора безпеки водокористування. *Водні екосистеми у контексті євроінтеграції: реалії та перспективи : мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. приуроченої до Всесвітнього дня водних ресурсів, 21-22 березня 2019 р. Житомир : ЖНАЕУ*, 2019. С. 123-125.
12. Герасимчук Л. О., Валерко Р. А., Гребенчук Л. І. Державний контроль за випадками масового замору риби на водоймах Житомирської області. *Водні біоресурси та аквакультура*. № 2. 2018. С. 6–16.
13. Герасимчук Л. О., Вербовська Н. О. Результати рибоохоронної роботи Житомирського рибоохоронного патруля. *Сучасні екологічні проблеми урбанізованих територій : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., 25 жовтня 2018 р. Житомир : ЖНАЕУ*, 2018. С. 7–9.

14. Герасимчук Л. О., Гребенчук Л. І. Моніторинг загибелі риби на водоймах Житомирської області. *Сучасні екологічні проблеми урбанізованих територій* : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., 25 жовтня 2018 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. С. 6–7.
15. Герасимчук Л. О., Гребенчук Л. І., Вербовська Н. О. Контроль за випадками загибелі риби у водоймах Житомирської області. *Наука. Молодь. Екологія – 2018* : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 17 трав. 2018 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. С. 84–89.
16. Герасимчук Л. О., Дейнека Т. Незаконні рубки в лісах Житомирської області. *Наука. Молодь. Екологія – 2019* : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 16 трав. 2019 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. С. 23–27.
17. Герасимчук Л. О., Мельниченко В. С., Бучковська А. О. Державний нагляд в галузі охорони та раціонального використання водних ресурсів на території Житомирської області. *Інновації XXI століття* : матеріали I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції 10 серпня 2020 р. м. Вінниця, 2020. С. 24–27.
18. Герасимчук Л. О., Чегус В., Шульга Н., Саргеліс А. Особливості застосування критеріїв у галузі державного контролю за використанням та охороною водних ресурсів. *Сучасні екологічні проблеми урбанізованих територій* : мат-ли III-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 15 листопада 2020 р. Житомир : Поліський національний університет, 2020. С. 18–19.
19. Герасимчук Л. О., Штогрин М. О., Сащук О. І. Екологічні проблеми національного природного парку «Кременецькі Гори». *Наука. Молодь. Екологія – 2018* : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 17 трав. 2018 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. С. 78–84.
20. Герасимчук Л.О. Державний нагляд (контроль) за охороною атмосферного повітря на території Житомирської області. *Сучасні перспективи розвитку науки* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 верес. 2019 р. Київ, 2019. С. 44–45.
21. Державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства на території Житомирської області / Л.О. Герасимчук та ін. *Наука. Молодь. Екологія – 2018* : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 17 трав. 2018 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. С. 45–50.
22. Екологічне інспектування : навч. посібник / П.П. Надточій, Т.М. Мислива, Р.А. Валерко, Ю.А. Білявський, Г.М. Мартенюк, Л.О. Герасимчук. Житомир : ЖНАЕУ, 2011. 352 с.
23. Осадчук О. В., Валерко Р. А., Герасимчук Л. О. Екологічна оцінка стану питних водозаборів Хмельницької області. Водні екосистеми та збереження їх біорізноманіття : зб. наук. праць наук.-практ. конф., 22 – 24 трав. 2019 р. Житомир: ЖНАЕУ, 2019. С. 91–92.
24. Соловєнчук К. Ф., Герасимчук Л. О. Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря Житомирської області та оцінка його стану. *Наука. Молодь. Екологія – 2019* : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 16 трав. 2019 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. С. 94–99.31.
25. Водний кодекс : Кодекс України; Закон, Кодекс від 06.06.1995 № 213/95-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр>.
26. Земельний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 25.10.2001 № 2768-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
27. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс України; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
28. Кримінальний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
29. Лісовий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 21.01.1994 № 3852-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
30. Про надра : Кодекс України; Закон, Кодекс від 27.07.1994 № 132/94-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>.

31. Цивільний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
32. Про відходи : Закон України від 05.03.1998 № 187/98-ВР. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-вр>.
33. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 № 963-IV. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15>.
34. Про захист тварин від жорстокого поводження : Закон України від 21.02.2006 № 3447-IV. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15>.
35. Про мисливське господарство та полювання : Закон України від 22.02.2000 № 1478-III. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>.
36. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.
37. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>.
38. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.
39. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
40. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності : Закон України; Перелік від 19.05.2011 № 3392-VI. *URL* : *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3392-17>.
41. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. №2456-XII. *URL* : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.
42. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів : Закон України від 08.07.2011 № 3677-VI. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3677-17>.
43. Про рослинний світ : Закон України від 09.04.1995 р. № 591-XIV. *URL* : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14>.
44. Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 № 2894-III. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>.
45. Про затвердження Рекомендацій щодо проведення перевірок діяльності територіальних органів Держекоінспекції : Держекоінспекція України; Наказ, Рекомендації, Перелік від 01.09.2017 № 626. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0626770-17>.
46. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів Державною екологічною інспекцією : Постанова Кабінету Міністрів України; Критерії, Перелік від 06.03.2019 № 182. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/182-2019-п>.
47. Про затвердження Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля : Мінекоресурсів України; Наказ, Положення від 27.02.2002 № 88. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0276-02>.
48. Деякі питання Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 25.06.2020 № 614. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2020-п>.
49. Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 14.01.2015 № 15. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-п>.

50. Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України : Кабінет Міністрів України; Постанова №393 від 20.09.2014 р. *URL* : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393-2014-п>.

51. Про затвердження Положення про Державне агентство лісових ресурсів України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 08.10.2014 № 521. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/521-2014-п>.

52. Про затвердження Положення про Державне агентство рибного господарства України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 30.09.2015 № 895. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895-2015-п>.

53. Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 19.04.2017 № 275. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-п>.

54. Про затвердження Положення про Державну службу геології та надр України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 30.12.2015 № 1174. *URL* : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1174-2015-п>.

55. Про затвердження Положення про територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції : Міненергетики, захисту довкілля; Наказ, Положення від 07.04.2020 № 230. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0350-20>.

56. Про затвердження Змін до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів : Мінприроди України; Наказ від 30.06.2011 № 220. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0881-11>.

57. Про затвердження Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами : Мінприроди України; Наказ, Методика, Ставки від 29.08.2011 № 303. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1097-11>.

58. Про затвердження Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами : Мінприроди України; Наказ, Методика, Ставки від 29.08.2011 № 303. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1097-11>.

59. Про затвердження Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства : Мінекобезпеки України; Наказ, Методика від 27.10.1997 № 171. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98>.

60. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу : Постанова Кабінету Міністрів України; Методика, Перелік, Коефіцієнти від 25.07.2007 № 963. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2007-п>.

61. Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря : Міненергетики, захисту довкілля; Наказ, Методика від 28.04.2020 № 277. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-20>.

62. Про затвердження Такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання (крім идів, занесених до Червоної книги України) : Мінагрополітики України, Мінприроди України; Наказ від 19.06.2017 № 301/222. *URL* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0842-17>.

63. Про затвердження уніфікованих форм актів, складених за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) Міністерством екології та природних ресурсів щодо додержання суб'єктом господарювання вимог ліцензійних умов провадження господарської діяльності з

виробництва особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, та поводження з небезпечними відходами : Мінприроди України; Наказ, Акт, Форма від 06.03.2019 № 100. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0315-19>.

64. Про затвердження Уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів : Міненергетики, захисту довкілля; Наказ, Акт, Форма типового документа від 26.11.2019 № 450. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1293-19>.

65. Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель, та інших форм розпорядчих документів : Мінагрополітики України; Наказ, Акт, Форма типового документа від 06.11.2018 № 538. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1321-18>.

66. Про затвердження Уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр : Мінприроди України; Наказ, Акт, Форма типового документа від 26.06.2019 № 229. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0818-19>.

67. Про порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації : Мін'юст України; Рекомендації, Форма типового документа, Журнал від 23.01.2007 № 35-14/7. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v14_7323-07.

68. Про Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.1993 № 284. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-93-п>.

69. Державна екологічна інспекція Поліського округу : офіційний веб-портал. URL : <https://polissyareg.dei.gov.ua>.

70. Державна екологічна інспекція України : офіційний веб-портал. URL : <https://www.dei.gov.ua>.

71. Державна служба геології та надр України : офіційний веб-сайт. URL : <https://www.geo.gov.ua>.

72. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру : офіційний веб-сайт. URL : <https://land.gov.ua>.

73. Державне агентство водних ресурсів України : офіційний сайт. URL : <https://www.davr.gov.ua>.

74. Державне агентство лісових ресурсів України : офіційний веб-сайт. URL : <http://dklg.kmu.gov.ua>.

75. Державне агентство рибного господарства України : офіційний веб-сайт. URL : <https://darg.gov.ua>.

76. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України : офіційний веб-сайт. URL : <https://mepr.gov.ua>.

Викладач _____ (Руслана ВАЛЕРКО)

Гарант освітньої програми _____ (Тетяна ФЕДОНЮК)

Декан факультету _____ (Анатолій ВИШНЕВСЬКИЙ)

Силабус затверджений на засіданні кафедри
Протокол № 2 від "30" 08 2022р.

Завідувач кафедри _____ _____ (Людмила ГЕРАСИМЧУК)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною
комісією факультету
Протокол № 1 від "02" 09 2022р.

Голова НМК факультету _____ _____ (Олександр КРАТЮК)